

Göteborg den 26 april 2023

Freja Offshore AB

info@frejaoffshore.se

Avgränsningssamråd Cirrus

Sveriges Fiskares PO (SFPO) företräder cirka 250 fiskefartyg som är verksamma inom det demersala fisket. Vi har medlemmar längs hela den svenska kusten - från Koster till Kalix. SFPO står för ett långsiktigt hållbart fiske och våra medlemmar är bland de bästa när det handlar om selektivitet, skonsamhet och kvalitet.

Ärendet

Freja Offshore AB planerar att uppföra en ny havsbaserad vindkraftpark, benämnd Cirrus, i södra Östersjön, cirka 50 kilometer sydost om Karlskrona, i Sveriges ekonomiska zon. Företaget inbjuder nu till samråd.

SFPO:s synpunkter

I detta yttrande förhåller vi oss till vad som avhandlas inom ramen för ett avgränsningssamråd och ger således synpunkter på vad som behöver utredas i kommande ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen. Vårt ställningstagande för etableringens lämplighet ges när vi yttrar oss över den slutliga ansökan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning.

SFPO har tagit del av samrådsunderlaget. I underlaget redogörs för potentiella effekter av projektet och planerat innehåll i kommande MKB. SFPO vill dock särskilt påpeka vikten av att följande utreds i kommande ansökan och MKB.

Effekter på fiskbestånd och miljö

Situationen för torsken i Östersjöns östra bestånd är mycket kritisk. Den planerade vindkraftsparken ligger inom ett område där sannolikheten för lek av torsk från det östra beståndet är hög; placeringen är därför mycket olyckligt. Området överlappar även med potentiella lek-områden för skarpsill. De potentiella lekområdena för det östra torskbeståndet har succesivt minskat och kvarvarande områden är därför mycket viktiga. Det är av största vikt att utreda hur Cirrus anläggning och drift kan påverka torskens lek och rekrytering, så även skarpsillens. I detta sammanhang finns det inte anledning att anföra argument om att syrebrist skulle göra vissa områden mindre viktiga; syresituationen kan mycket väl förändras till det bättre under vindparkens livslängd. Den kommande MKB:n behöver täcka en tidsperiod som motsvarar parkens livslängd och alltså bör den blicka lika långt bakåt i tiden för att få en relevant referensperiod.

Ett ofta förekommande resonemang i samrådsunderlag rörande vindkraft till havs, så också i det föreliggande, är man hävdar positiva effekter på fisk på grund av vindkraft etableringar. Man menar att ökad förekomst av hårbottenlevande arter på de tillkomna strukturerna i parker kan leda till en positiv effekt på fisken, så kallad rev-effekt. Vidare hävdas det att då det ofta förekommer regleringar av yrkesfiske i vindkraftsparker leder detta till områden i havet där fisken skyddas från yrkesfisket.

SFPO finner det märkligt att argumentera för att en park med artificiella strukturer i form av verk, fundament, förankringar och kablar i kombination med fiskeregleringar skulle vara bättre än ett orört havsområde. SFPO vill påpeka att de långsiktiga effekterna av vindkraft etableringar inte är kända. De studier som finns är begränsade i sin omfattning och mycket få studier omfattar flera påverkansfaktorer eller ekosystemkomponenter samtidigt. Syftet med etablering av vindparker är inte att skydda bottnar utan att producera el. Reglering av fiske med avseende på fiskbestånd och miljö sker inom ramen för fiskerilagstiftningen.

Vad gäller kunskapsläget skriver Energimyndigheten i sin rapport *Förslag på lämpliga energitvinningsområden för havsplanerna*:

” Vad gäller vindkraftens påverkan på fisk- och skaldjursresurserna är kunskapsläget ofullständigt, särskilt vad gäller långsiktiga och kumulativa effekter. Exempelvis är effekter av undervattensljud på exempelvis vandring och lek svårstuderade. Studierna som finns är heller inte entydiga. Studier pekar på både positiva och negativa effekter på fisk- och skaldjurspopulationer. På grund av ekosystemens känslighet och betydelse för fiskets möjligheter att bedriva en lönsam verksamhet, och då kunskapsläget är ofullständigt, har bedömningarna i denna övning, gällande lämplighet att etablera vindkraftspark inom viktiga lek-, rekryterings- och uppväxtområden, i hög grad byggt på försiktighetsansatsen.”

Effekter på yrkesfisket

Projektområdet överlappar delvis med område av riksintresse för yrkesfisket. Områden med riksintresse för yrkesfisket ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra förutsättningarna att bedriva yrkesfiske. Det behöver utredas huruvida det aktuella projektet påtagligt kan försvåra förutsättningarna att bedriva yrkesfiske och hur sådan påverkan kan undvikas.

I samrådsunderlaget redogörs för det fiske som pågår inom området för Cirrus och man menar att relativt lite fiske pågår inom området. Underlaget stöder sig då på data från 2019–20.

Eftersom fiskets areella utsträckning förändras över tid menar SFPO att underlaget måste omfatta en betydligt längre tidsperiod; lika långt bakåt i tiden som parkens förväntade livslängd. Situationen för torsken är i östra beståndet är för närvarande mycket dålig och har också föranlett regleringar av fisket som begränsar fisket i området. Detta är dock inte en situation som nödvändigtvis råder för evigt; torsken kan mycket väl återhämta sig. Analyser av fiske inom området bör därför också inkludera en tidsperiod, då tillgången på torsk var god, enligt ovan.

Kumulativa effekter

Med tanke på den planerade stora expansionen av vindkraft, både svensk och den i angränsande länder, i det aktuella havsområdet är det viktigt att kumulativa effekter beaktas noggrant i miljökonsekvensbeskrivningen. MKB:n bör särskilt beakta kumulativa effekter på torskens lek, rekrytering och tillväxt, samt på fiskets bedrivande.

Samexistens

FPO förutsätter att kommande MKB och ansökan kommer att omfatta en djupare utredning om förutsättningar för samexistens med fiske. För att underlätta samexistens med fiske och minska andra skadliga effekter bör både kablar i park samt transportkablar plöjas ned och skyddas.

Ersättningsfrågan

Om miljökonsekvensbeskrivningen kommer fram till att anläggning eller drift av vindparken kommer att medföra en förlust av fiskeplatser eller försvårar fiske för fiskare som är beroende av området förutsätter SFPO att bolaget i sådant fall ska ersätta dessa fiskare så att de hålls skadeslösa under den tid de påverkas.

SVERIGES FISKARES PO

Peter Ronelöv Olsson
Ordförande

Fredrik Lindberg
Ombudsman

Ingemar Berglund
Utredare